

ДОКЛАД

№5/17.12.2025 г.

за извършен вътрешен одит

Код документа:	ЦКА/ДВО_ПО-05_ГПВО-01_25
Период на одита:	17 декември 2025 г.
Място на одита:	СА „Д. А. Ценов” – Свищов
Критерии за одит:	БДС EN ISO 9001:2015 СУК
Одитен екип:	<ol style="list-style-type: none">1. Доц. д-р Любка Илиева – водещ одитор2. Антоанета Христова – вътрешен одитор

Докладът е изготвен от:

доц. д-р Любка Илиева –
водещ одитор

(подпис)

Докладът е представен на и приет от:

доц. д-р Искра Пантелеева
Директор ЦКА

(подпис)

проф. д-р Светослав
Илийчовски
Заместник-ректор "Учебна
дейност и акредитация"

(подпис)

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ” ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Настоящият доклад е изготвен на основание на Годишен план за вътрешните одити в СА „Д. А. Ценов” - ЦКА/ГПВО-01_25, организирани съгласно ISO 9001:2015, „Управление на риска” и елемент „Управление на документи и записи“.

Докладът съдържа оценка на дейностите, свързани с управлението и поддържането на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове, и с утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“. Одитът се проведе чрез фактическа оценка на качеството на научноизследователската дейност в ИНИ и научната периодика на: списание "Народностопански архив", списание "Бизнес управление", електронно списание "Диалог", Годишник на СА, Библиотека "Стопански свят", Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти" и Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“.

Процесният одит обхваща оценка на съответствието на процеси „Управление на научноизследователска дейност“ и „Научна периодика“ с:

- приложимите вътрешни и външни нормативни документи
- утвърдените документи от системата за управление на качеството на СА „Д. А. Ценов“, касаещи проверяваните звена
- изисквания от стандарт ISO 9001:2015.

1. Увод

На основа Годишния план за вътрешни одити на СУК (ЦКА/ГПВО-01_2025) и План за одит (ЦКА/ПО-05_2025) са проведени срещи на одиторите с представители на ИНИ и на одитираните научни издания, съгласно Заповед №1351/12.12.2025 г. на Ректора на СА.

Институтът за научни изследвания (ИНИ) е основно звено в структурата на СА „Д. А. Ценов” по смисъла на ЗВО, чл. 25, ал. 2., открито с Постановление № 333 на Министерски съвет от 2 декември 2016 г. Институтът за научни изследвания осъществява изследователска, експертна и консултантска дейност по проекти и програми с регионално, национално и международно значение в областта на икономиката, администрацията и управлението.

Редакционните съвети на научните издания са отговорни за решенията, кои от представените публикации да бъдат публикувани. Тези решения се вземат на база приемането на съответния ръкопис и отчитането на неговото значение за изследователите и за читателите.

2. Цел, задачи и технология на одита

Цел на одита: *оценка на дейностите, свързани с управлението и поддържането на качеството на научноизследователската дейност и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.*

Задачите на одита са дефинирани така:

- оценка на съответствието на научноизследователските процеси и дейността на ИНИ с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове;
- оценка на съответствието на научноизследователските процеси в научната периодика с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.

Технологията на процесния одит включва анализ и преценка на **степента на съответствие**, оценка на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика и тяхното съответствие с действащите правила и процедури във вътрешните и външните нормативни актове.

Оценката на качеството на научноизследователската дейност и научната периодика е извършена въз основа на събиране на първична информация за протичащите процеси в ИНИ и в списание "Народностопански архив", списание "Бизнес управление", Електронно списание "Диалог", Годишник на СА, Библиотека "Стопански свят", Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти" и Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“.

3. Констатации от одита

3.1. Общи констатации

Институтът за научни изследвания координира и развива фундаментални и приложни научни изследвания в съответствие с приоритетите на Академията и тенденциите в световната наука, като администрира научноизследователската дейност и съдейства за внедряването на научните резултати в практиката. Той има водеща роля в генерирането и популяризирането на научната продукция на академичния състав, както и в изграждането на партньорства с бизнеса, държавната администрация и научни организации на национално и международно ниво. Паралелно с това Институтът реализира изследователски, експертни и консултантски проекти и организира процедурите по финансиране, провеждане и отчитане на научноизследователски конкурси, насърчайки интеграцията на научните постижения в реалната икономика и обществената практика.

Структурата на Института за научни изследвания обхваща както изследователския състав, организиран съгласно класификацията на Европейската рамка за научноизследователска кариера, така и управленските и координационните звена, осигуряващи цялостното планиране, администриране и контрол на научноизследователската дейност. В нея се включват координатори на научни и проектни инициативи, специализираните сектори „Национални програми и проекти“ и „Европейски програми и проекти“, както и временни научноизследователски екипи, формирани според конкретни проекти и задачи. Съществен елемент от структурата представлява и научноизследователската инфраструктура – лаборатории, научни секции, центрове и други звена, които осигуряват материалната, технологичната и организационната среда за провеждане на изследвания и за ефективно управление и развитие на научния потенциал на Академията.

Центърът за трансфер на технологии проучва възможностите и съдейства за осъществяването на трансфер на научни продукти и резултати от научноизследователската дейност на Академията в бизнес практиката, публичния сектор, неправителствените организации и други институции в страната и чужбина.

Научноизследователската инфраструктура на Стопанската академия обединява следните центрове и лаборатории:

- Специализиран кабинет по „Финансови и банкови науки“.
- Център за трансфер на технологии.
- Мултимедийна лаборатория за провеждане на специализирани изследвания и обучения в областта на финансовите науки.
- Лаборатория по банкови науки.
- Виртуалната лаборатория за висококачествени научни и научно-приложни изследвания.
- Лаборатория за научни изследвания на докторанти в областта на световното стопанство и международните икономически отношения.
- Център за научни изследвания по малък бизнес и предприемачество.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Научните секции са научноизследователски центрове, лаборатории и други, формирани към факултетите или катедрите на Академията. Те инициират научни, научно-приложни, консултантски и други дейности, в съответствие с техните цели и приоритети. ИНИ съдейства за реализирането на проектните инициативи на научните секции. Научните секции отчитат своята дейност пред Съвета на ИНИ веднъж годишно.

Временните научноизследователски екипи от изследователи се създават за определен период от време с цел изпълнение на научни проекти по конкурсите за финансиране на проекти от държавната субсидия за научна дейност, по национални и международни научни програми и др. ИНИ съдейства за реализирането на проектните инициативи на временните научноизследователски екипи. Във временните научноизследователски екипи могат да се привличат преподаватели, изследователи и докторанти от една или повече катедри на Академията, както и от други научни организации, висши училища и практиката.

През изминалата година 16 проекта, финансирани от държавната субсидия за научна дейност са администрирани от ИНИ, от които: научноизследователски проекти (едногодишни) – 4; научноизследователски инфраструктурни проекти (двугодишни) – 7; проекти за частично финансиране на научни форуми – 5. В одитирания период ИНИ подпомага организацията и подаването на 3 проектни предложения по Конкурси към Фонд „Научни изследвания“, МОН и организационното изпълнение на 2 проекта, финансирани от Фонд „Научни изследвания“, МОН. Осъществено е подпомагане на подготовката и подаването на едно проектно предложение, както и на организацията и изпълнението на два съвместни проекта по програма „Трансгранично сътрудничество България – Румъния“ в партньорство с румънски университет. Паралелно с това е оказана координационна и организационна подкрепа по мащабен проект по ОП „Образование“ 2021–2027, насочен към развитието на проектни докторантури и тематично обвързан със стратегическите приоритети на ЕС в областта на зелената и синята икономика и управлението на Индустрия 5.0. Данните сочат нарастване на научноизследователската дейност спрямо предходната година, което в значителна степен може да се свърже с активизираната координираща и подпомагаща роля на Института за научни изследвания.

Разработените проекти към ИНИ се вписват в „Регистър на научната дейност в Република България“. Регистърът има връзка към Министерство на образованието и науката, Фонд „Научни изследвания“, Европейската организация за информационни системи за наука (EuroCRIS), Европейската информационна система за проекти и програми за научни изследвания и иновации на ЕС (CORDIS).

Редакторите на изданията в Стопанската академия осъществяват дейността си в съответствие с приетата редакционна политика и действащите правни и етични изисквания, свързани с авторските права, академичната добросъвестност и недопускането на плагиатство. Редакционните съвети вземат решения за публикуване въз основа на научната значимост, оригиналността, яснотата на изложението и тематичното съответствие на материалите, като се съобразяват със становищата на

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

определените рецензенти. Оперативните и административните дейности по подбора, подготовката и отпечатването на научните разработки се осъществяват от екипите на съответните издания.

В рамките на проведения одит се провери дейността на 7 реферирани научни издания издавани от СА "Д. А. Ценов". Списанията: "Народностопански архив", "Бизнес управление" и Електронно списание "Диалог" осъществяват ефективно дейността си, съобразно действащите за всяко едно от тях вътрешни правила за публикуване. Доказателство за тяхната престижност е големият брой подадени публикации от автори от страната и чужбина. В одитния процес бяха проучени и двете научни издания на СА "Д. А. Ценов" – Годишник на СА и Библиотека "Стопански свят". И двете издания приемат за публикуване материали както на учени от Стопанска академия, така и на учени от страната и чужбина. Обект на одит бе и научноизследователската и публикационна дейност в Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти" и новосъздаденото издание за публикации на студенти Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“. Данните от вътрешния одит за 2025 г. очертава диференцирана, но устойчива публикационна активност в научните издания на Академията. Най-висок обем се наблюдава при утвърдените научни списания, където годишно са реализирани около двадесет и повече публикации – съответно 24 в „Бизнес управление“, по 20 в „Диалог“ и „Народностопански архив“. Алманасите и годишните издания поддържат по-умерен, но стабилен обем – 18 публикации в Годишния алманах „Научни изследвания на докторанти“, 5 публикации в „Алманах „Научни изследвания“ и нито една в „Годишник на СА „Д. А. Ценов“. Поредицата „Библиотека „Стопански свят“ функционира с по-селективен профил и отчита 2 издадени труда за годината. В обобщение се откроява балансирана публикационна структура, при която списанията поемат основния поток научни разработки, а алманасите и библиотечните издания изпълняват по-специализирана и тематично фокусирана роля.

Всички издания следват Вътрешните правила за функциониране на редакционните съвети на научните издания и на АИ „Ценов“, Правилника за дейността на АИ „Ценов“, Правилник за прилагане на европейската харта на учените в СА „Д. А. Ценов“, всяко издание има свои Етични правила и Стандарти за рецензиране. Всяко издание спазва Правилата и стандартите за оценка на публикациите и насочване към публикуване на научни разработки както на национални, така и на световни организации като Фонд „Научни изследвания“, Elsevier. В процеса на проведения одит се установи, че всички научни издания осъществяват ефективен контрол на качеството на научните разработки, приемани и насочвани към отпечатване, стремежки се да гарантират високо качество на научната продукция. В резултат на поддържаното качество и ефективен контрол в процеса по публикуване, изданията са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.

3.2. Конкретни констатации

<i>Одитирано звено</i>	<i>Положителни констатации</i>	<i>Препоръки и възможности за подобряване</i>
ИНИ	<ul style="list-style-type: none">• Поддържа се документирана информация за реализацията и отчитането на проектите, съгласно изискванията на вътрешните правилници и националните нормативни документи• Поддържа се Архив на реализираните проекти и отчетната документация по тях• Осъществява се ефикасен контрол на изпълнението на научноизследователските проекти• Спазват се изискванията за публичност и прозрачност на процедурите по изпълнение на проектите	Няма
Списание "Народностопански архив"	Списанието е индексирено в световноизвестни бази данни с научна информация ERIH PLUS, EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Списание „Бизнес управление"	Списанието е индексирено в световноизвестни бази данни с научна информация SCOPUS, EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Електронно списание "Диалог"	Списанието е индексирено в световноизвестни бази данни с научна информация EBSCO, Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва	Няма

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ”
ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

	ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	
Годишник на СА	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Библиотека „Стопански свят”	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, BASE, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Годишен алманах "Научни изследвания на докторанти"	Списанието е индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация Google Scholar, CEEOL, RePEc, с което доказва ефикасност на процеса по осигуряване качеството на научните изследвания в публикационната си дейност.	Няма
Списание „Глобални и регионални измерения на международните икономически отношения“	Списанието е с ISSN 2738-8573 и регистрирано в Националния референтен списък на НАЦИД, индексира се във вторичните бази данни на научни публикации, с които Стопанска академия има споразумения – CEEOL, Google Scholar, EBSCO, RePEc и др., поставят се DOI номера на отделните публикации.	няма

4. Заключение от одита

От извършените дейности по одита и направените оценки могат да бъдат формулирани следните **общии изводи**:

Първо, организацията е създадала, внедрила, поддържа и непрекъснато подобрява своята СУК като е очертала необходимите процеси и техните взаимодействия, в съответствие с изискванията на действащите вътрешни и външни обстоятелства, в това число националните и вътрешните нормативни документи и изискванията на Закона за насърчаване на научните изследвания, Закона за висшето образование и свързаните подзаконовни нормативни актове.

Второ, ръководството на висшето училище създава условия ИНИ да развива фундаментални и научно-приложни изследвания, съобразно водещите научни направления и приоритетите в развитието на световната наука, да осигурява условия за трансфер на получените научни резултати в практиката в съответствие с мястото и профила на Академията в европейското и националното научноизследователско пространство.

Трето, Стопанска академия е осигурила необходимите човешки, инфраструктурни ресурси и подходяща среда за осъществяване на научноизследователска дейност.

Четвърто, разработени са процедури по планиране на научните изследвания; определени са изискванията към научния продукт; предвидени са мерки за наблюдение, измерване, анализ и оценяване на продукта; организиран е ефективен процес за обмяна на информация със заинтересованите страни; предвидени са мерки за управление на несъответстващия продукт. За всички процедури се води документирана информация и се съхраняват записи от всички дейности, свързани с качеството на научните изследвания в ИНИ.

Пето, Стопанска академия е предприела мерки за подобряване на ефективността и ефикасността от действието на СУК, създадала е съответните писмени процедури за наблюдение, измерване и анализ на научноизследователската дейност и постоянно предприема мерки за подобряване качеството.

Шесто, научните издания са създали система за ефективно осигуряване и гарантиране качеството на научните публикации. Осъществяват ефикасен контрол на приеманите за рецензиране и за одобряване на получените положителни рецензии публикации.

Седмо, главните редактори и редакционните съвети определят и следват стандарти за качество и безпристрастност на оценката на приеманите за публикуване научни разработки. Идентифицирани са и се вземат мерки за справяне с рисковете, които могат да повлияят върху съответствието на научната продукция с нормативните изисквания.

Осмо, главните редактори осигуряват необходимите човешки, инфраструктурни ресурси и подходяща среда за качествено протичане на научноизследователската дейност.

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ ЦЕНТЪР ЗА КАЧЕСТВО И АКРЕДИТАЦИЯ

Девето, разработени са вътрешни правила за функционирането на редакционните съвети на научните издания. Изданията следват своите Етични правила и гарантират прозрачност и обективност в процеса по подбор, оценка и одобряване за публикуване. За всички процедури се води документирана информация и се съхраняват записи от всички дейности, свързани с качеството на научноизследователската дейност в научната периодика.

Десето, одитираните издания спазват процедурите за защита на интелектуалната собственост при реализацията на резултатите от научните изследвания.

При проведения одит **не са констатирани несъответствия** с действащата в страната и в Стопанска академия нормативна уредба, както и с елементите на стандарта ISO 9001:2015.

Констатираните при одита през 2023 г. затруднения намират постепенно решение, като предприетите действия се реализират поетапно и в съответствие с възможностите и приоритетите на Стопанската академия. В същото време одитираните дейности и процеси в Института за научни изследвания показват ефикасна организация, администриране и управление на научноизследователската дейност, както и спазване на приложимите нормативни изисквания и принципите, заложи в Системата за управление на качеството. Аналогично, при научната периодика се отчита устойчиво ниво на организационна и административна ефективност, при което управлението на процесите по подбор, рецензиране и публикуване на научни разработки се осъществява в съответствие с нормативната рамка и вътрешните правила на Академията, като предприетите подобрения се реализират съобразно наличните ресурси и стратегическите насоки за развитие.

Препоръките от проведения през 2024 г. одит, свързани с повишаване на мотивацията и активността на отговорните лица в ИНИ и на академичния състав по отношение на проектната дейност, както и с осигуряването на експертиза и обучения за подготовка и управление на проекти, се изпълняват поетапно и в рамките на възможностите на Академията. Реализираните действия са съобразени с наличните ресурси и стратегическите приоритети в развитието на институцията, като се наблюдава насоченост към разширяване на участието в проектни инициативи, повишаване на административния и експертния капацитет и търсене на партньорства на национално и международно ниво.

Одитираните дейности и процеси показват ефикасно организиране, администриране, управление и контрол на качеството, спазване на нормативните изисквания и предвидените в Системата за управление на качеството в Стопанска академия принципи.